ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

Asiantuntijalausunto Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue

HE 86/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturvaoikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue kokee esitetyn uudistuksen positiiviseksi ja kannatettavaksi.

25 vuotta täyttäneiden työnhakijoiden mahdollisuus opiskella rajoituksetta avoimia korkeakouluopintoja työttömyysetuutta menettämättä luo turvaa asiakkaiden toimeentuloon. Opiskelun vaikutuksista työttömyysetuuteen on vuosien varrella muodostunut monitahoinen ja vaikeastikin todellisissa tilanteissa tulkittava palapeli, jossa virheet ovat mahdollisia. Tämä uudistus on askel oikeaan suuntaan opintojen työttömyysturvavaikutusten selkeyttämisessä ja erilaisten työttömyysturvalla opiskelun variaatioiden minimoimisessa. Kun asiakkaiden ei tarvitse kantaa huolta avointen korkeakouluopintojen vaikutuksesta työttömyysetuuteen, he myös todennäköisemmin uskaltautuvat kehittämään näiden opintojen kautta osaamistaan työttömänä ollessaan. Tämä puolestaan lisää työllistymismahdollisuuksia jatkossa.

Jotta asiakkaiden uusi osaaminen saadaan myös työllisyysalueiden tietoon, on tärkeää, että asiakkaat päivittävät tiedon asiakastietojärjestelmään, vaikka asiaa ei työttömyysturvan näkökulmasta ole tarvetta käsitellä.

Työllisyysalueen näkökulmasta työmäärän vähentyminen ja byrokratian poistuminen on positiivinen asia.

Esitetty 25 vuoden ikäraja on kannatettava, sillä työttömyysturvasta ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa opintotukea korvaavaa etuutta. Ikärajassa on myös ongelmia: nuorilla voi olla suurempi tarve kouluttautua kuin aikuisilla. Heidän kohdallaan lainsäädännössä on muutenkin enemmän velvoitteita ja vähemmän joustoa (mm. koulutukseen hakuvelvollisuus ja lyhytkestoisten opintojen ikäraja). Uusi opintosetelikokeilu saattaa osaltaan ratkaista tätä ongelmaa. Kyseessä olevan lain valmistelussa olisi hyvä ottaa huomioon opintosetelin vaikutus työttömyysturvaan.

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisen omaehtoisen opiskelun kulukorvauksen poistaminen puolestaan luo yhdenvertaisuutta eri asiakasryhmien taloudelliseen tukemiseen omaehtoisen opiskelun aikana.

Työttömyysturvalain salliessa 25 vuotta täyttäneille rajattoman mahdollisuuden suorittaa avoimia korkeakouluopintoja työttömyysetuutta menettämättä, ei omaehtoisen työttömyysturvalla tuetun opiskelun mahdollisuus kyseisiin opintoihin ole enää tarkoituksenmukainen.

Avointen korkeakouluopintojen erilaisten opintokokonaisuuksien suorittaminen tulee varmasti lisääntymään, mutta toisaalta opintojen maksullisuus todennäköisesti hillitsee tutkinnon suorittavien osuutta.

Lakiesitys suosii avoimia korkeakouluopintoja ja jättää ammatillisen koulutuksen ja muut käytännönläheiset opinnot huomiotta. Tämä osaltaan eriarvoistaa asiakkaita, koska korkeakouluopinnot vaativat erilaisia valmiuksia ja opiskelutaitoja kuin esim. ammatilliset opinnot.

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

Vaihde: 020 632 2000
www.aanekoski.fi
kirjaamo@aanekoski.fi

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

Myös maksullisuus on aidosti ongelma, jolloin kaikilla ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia hyötyä lakiesityksen joustavuudesta.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue
Vs. työllisyysaluejohtaja Riikka Hytönen
riikka.hytonen@aanekoski.fi
puh. 040 194 6100